

ECONOMIC ASPECTS OF PRODUCT LIFE CYCLE ANALYSIS IN SHIPBUILDING ENTERPRISES

ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ АНАЛІЗУ ЖИТТЄВОГО ЦИКЛУ ПРОДУКТІВ СУДНОБУДІВНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Спираючись на результати дослідження послідовності етапів життєвого циклу суднобудівних інженерних споруд [1], доцільно сконцентруватися на окресленні економічних аспектів управління ним з боку державних інституцій та корпоративного менеджменту:

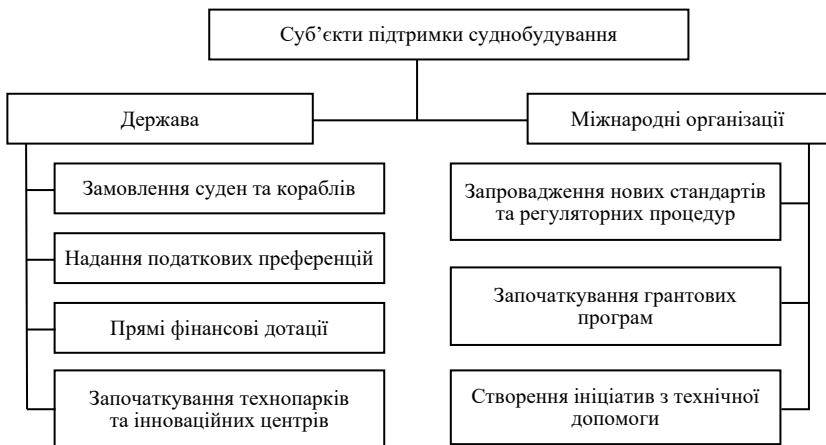
1. Вартісний аналіз загальної вартості ресурсів впродовж усього періоду з використанням методології Life Cycle Costing. Вона допомагає ретельно планувати їх використання на підприємствах капіталомістких галузей, залучених до інжинірингу, будівництва, експлуатації, технічного сервісу та утилізації. Позитивна властивість LCC полягає в тому, що процедура, передбачена нею, сприяє порівнянню різних альтернативних рішень з обранням найкращого за критерієм найбільшої економічної ефективності та, разом з тим, забезпечення сталого розвитку.

2. Участь держави й міжнародних організацій у фінансовій підтримці інновацій та модернізації корабельних з метою підвищення їхньої конкурентоспроможності перш за все на світових ринках (рис. 1). Щодо економічної підтримки суднобудування державою, маємо ґрунтовні розвідки наших колег [2]. Тому, зважаючи на обмеження організаційного комітету, зосередимо увагу на ролі, яку відіграють в царині, що розглядається, міжнародні організації.

Їхня регуляторна діяльність набуває особливого значення в частині впровадження технологій, які налаштовують на поліпшення продуктивності суден та зменшення забруднення довкілля.

Як приклад, доцільно розглянути стандарт Міжнародної Морської Організації «ІМО-2020», яким передбачено, між іншим, скорочення максимального вмісту сірки у морському бункері з 3,5 % до половини відсотка. Вочевидь, це відповідним чином ускладнить діяльність судноплавних компаній та нафтопереробних підприємств, але на кону – майбутнє планети, тож і бізнес має демонструвати соціальну відповідальність. Розуміючи окреслені та інші проблеми, міжнародні інституції вдаються до реалізації грантових програм та ініціатив з

технічної допомоги підприємствам галузі, які її потребують. Скажімо, Horizon Europe посилює вплив досліджень та інновацій на впровадження політики Європейського Союзу, підтримує створення та розповсюдження актуальних знань й продуктивних технологій. Як наслідок, виникають нові робочі місця, заохочується економічне зростання.

Рис. 1. Економічна підтримка корабелень з боку держави та міжнародних організацій

Джерело: розроблено автором

3. Застосування інструментів екологічної економіки, яка досліджує взаємозв'язки між виробничими та природними екосистемами, прагнучи гарантувати сталий індустріальний розвиток. Серед її інструментів, які набули найбільшого поширення, згадаємо: екологічне оподаткування (наприклад, викидів вуглекислого газу), платежі за екосистемні послуги, підтримку розвитку відновлюваних джерел енергії, запровадження екологічних стандартів для виробів та послуг. Блискучою ілюстрацією може слугувати European Green Deal. Започаткована ще у 2019 р., вона складається з низки конструктивних політичних ініціатив, які спрямовують Європейський Союз на шляхи зеленого та блакитного переходів з метою досягнення до 2050 р. кліматичної нейтральності.

І на завершення, звернемо увагу на дослідження економічних чинників, які впливають на позицію підприємств на світовому ринку. У цьому разі маємо справу з аналітикою великих обсягів інформації великих даних (Big Data), які стосуються витрат на:

а) виробництво (сировини, матеріалів, енергії, заробітної плати співробітників, податків та мита);

б) логістику. Вони залежать від того, наскільки розвинена транспортна інфраструктура, розташування товаровиробника стосовно місць концентрації споживачів, від податкової та митної державної політики, довершеності технологій управління логістичними процесами;

в) розробку та впровадження інновацій (обсяги інвестицій у нові технології, матеріали та виробничі процеси, використання роботів, коботів та штучного інтелекту, цифрових технологій, переорієнтація на стійке продукування товарів).

На особливо пильну опіку заслуговують маркетингові дослідження. Зокрема, щодо регуляторного середовища у власній країні та в країнах, ринки яких призначені для утримання завойованих позицій або для економічної експансії, конкурентної напруги, структури та обсягів попиту на продукцію, що складає основу товарної номенклатури.

Література:

1. Парсяк В.Н., Жукова О.Ю., Левіт О.О. Місце інжинірингу в життєвому циклі промислових виробів. *Економічний простір*. 2024. № 191. С. 72-76.

2. Parsyak V., Zhukova O. Instruments of state support for shipbuilding: global experience. *Механізм регулювання економіки*. 2023. № 3(101). С. 62-68.